

**Suomalaisten kauneusblogien muutosskeema osana
kauneushoidon diskurssia**

**Kandidaatintutkielma
Karoliina Takkinen
Suomen kieli
Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Jyväskylän yliopisto
2019**

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistis- yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	Laitos – Department Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä – Author Karoliina Takkinen	
Työn nimi – Title Suomalaisten kauneusblogien muutoskeema osana kauneudenhoidon diskurssia	
Oppiaine – Subject Suomen kieli	Työn laji – Level Kandidaatintutkielma
Aika – Month and year Toukokuu 2019	Sivumäärä – Number of pages 18
Tiivistelmä – Abstract <p>Tässä tutkimuksessa on selvitetty muutoksen skeemaa ja kauneudenhoidon diskurssia suomalaisissa kauneusblogeissa. Tutkimuksessa on hyödynnetty diskurssintutkimusta ja sen teoreettisena viitekehyksenä on kognitiivinen kielioppi. Aineistosta nousee keskeiseksi muutoksen skeemamuutosverbien analysoinnin kautta, ja samalla skeemaa on tarkasteltu osana laajempaa kauneudenhoidon diskurssia. Tutkimuksen aineistona on hyödynnetty blogitekstejä kuudesta suomalaisesta kauneusblogista.</p> <p>Muutoksen skeema on löydetty blogiteksteistä analysoimalla lauseita, joissa on muutosta ilmaiseva verbi. Näin on voitu selvittää, minkä tyyppisiä muutoksia kauneudenhoidolta odotetaan. Kauneusblogeista löydetty skeema sisältää keskeisenä tapahtumana muutoksen, jonka laukaisijana on jokin tuote tai metodi ja kohteena henkilö ja usein hänen ihonsa. Muutoskeema kytkeytyy osaksi kauneudenhoidon diskurssia, joka selittää skeeman toistuvuutta blogiteksteissä.</p> <p>Kauneudenhoidon diskurssi selittää osaltaan muutoskeeman esiintyvyyttä kauneusblogeissa. Tutkimuksen tulokset antavat suuntaa siitä, millaisia merkityksiä kauneusblogien verbikäyttö rakentaa kauneuden hoitamisesta ja ylläpitämisestä.</p>	
Asiasanat – Keywords skeema, blogi, diskurssintutkimus, muutosverbit, kauneudenhoito	
Säilytyspaikka – Depository Jyväskylän yliopiston kieli- ja viestintätieteiden laitos	
Muita tietoja – Additional information	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 TEORIA	2
2.1 Kognitiivinen kielioppi	2
2.2 Blogi	3
2.3 Skeema	3
2.4 Diskurssi	4
3 AINEISTO JA MENETELMÄT	6
4 ANALYYSI	9
4.1 Muutoksen skeema	10
4.2 Kauneudenhoidon diskurssi	14
PÄÄTÄNTÖ	16
LÄHTEET	18

1 JOHDANTO

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millaisia yleistyksiä blogit sisältävät ja ylläpitävät kauneudenhoidosta ja siihen kuuluvista tuotteista sekä niiden käyttäjistä muutoksen skeeman sekä laajemman, kauneudenhoidon diskurssin kautta. Tarkastelen aineistostani muutosta kuvaavia verbejä kognitiivisen kieliopin ja erityisesti skeemojen näkökulmasta, sekä hyödynnän diskurssianalyysiä aineiston käsittelyssä. Kognitiivisen kielitieteen perusajatuksiin kuuluu se, että kielelliset valinnat kertovat siitä, kuinka hahmotamme ja kuvaamme maailmaa ympärillämme. Skeemat vastaavat sääntöä kognitiivisessa kieliopissa (Onikki-Rantajääskö 2010: 51). Erilaiset skeemat eli yleistykset toimivat siis ajattelun ja kielen yhdistävänä ”linkkinä”, ja kertovat paljon siitä, millaisina eri asiointilat hahmotetaan. Skeeman tarkasteleminen muutosverbien kautta voi auttaa ymmärtämään kauneusblogeissa esiintyvien muutosverbien laajempaa merkitystä osana kauneudenhoidon diskurssia.

Olen valinnut aineistoksi blogitekstit erityisesti siitä syystä, että blogi nykyisessä muodossaan on melko uusi tekstilaji. Blogi yhdistää yksilöllisen ja yhteisöllisen kielenkäytön piirteitä tarjoamalla sekä julkisen alustan tekstille että henkilökohtaisen tilan kirjoittajalle. Kauneudenhoito on myös ilmiönä mielenkiintoinen, ja siihen liittyvä kielenkäyttö erityisesti blogiteksteissä kertoo kauneudenhoitoon liittyvän kielenkäytön ”kaavoista” sekä vallitsevista kauneusdiskursseista.

Tutkimus tarkastelee sitä, kuinka muutos ja skeemat kuuluvat kauneudenhoidon diskurssiin ja millä tavoin verbit kuvaavat muutoksen laatua. Kauneudenhoidon kielessä vallitseva muutoksen skeema ilmenee muutosverbien käytössä hypoteettisesti siten, että parempaa tilannetta edellyttävälle muutokselle esitetään peruste, jonka jälkeen tuotteet tai tuotteen käyttäjät laukaisevat tarvittavan muutoksen. Verbin subjektina voi olla tyypillisesti esimerkiksi tuote, joka on esitetty edellytyksenä kauneudenhoidolle. Olen rajannut aineistoni kuuteen suomalaiseen kauneusblogiin, josta kustakin on yksi teksti. Analyysissä tarkastelen blogeissa usein toistuvia muutosverbejä ja analysoin suoraan blogiteksteistä nostettuja virkkeitä. Tutkimuskysymykset ovat 1) millainen skeema voidaan hahmottaa muutosverbien avulla, sekä 2) miten skeemat ovat osana laajempaa kauneudenhoidon diskurssia?

2 TEORIA

Tutkimukseni on kvalitatiivinen, ja sen teoreettisena viitekehyksenä toimii pääasiassa kognitiivinen kielitiede. Aineiston analysoinnissa hyödynnän diskurssianalyysiä ja sovellan kognitiivista kielitiedettä kauneusblogeissa keskeisten ilmausten käsittelyssä. Tarkastelen tutkimuksessani sitä, miten muutosverbejä käytetään kuvaamaan muutoksen skeemaa ja miten se puolestaan kytkeytyy laajempaan kauneudenhoidon diskurssiin. Aiempaa diskurssintutkimusta on yleisesti tehty runsaasti eri tutkimusaloilla, ja myös blogeista on tehty diskurssintutkimusta hyödyntäviä opinnäytteitä erityisesti markkinoinnin, viestinnän ja yhteiskunnan näkökulmasta. Esimerkiksi Jenna Tarvaisen (2016) kandidaatintutkielma tarkastelee lihavuusdiskursseja suomalaisissa laihdutusblogeissa sekä Ella Kääriäisen ja Karoliina Mäkisen (2017) pro gradu -tutkielma äitiysblogeissa tuotettua äitiyskuvaa.

2.1 Kognitiivinen kielioppi

Merkitystä ja muotoa voidaan kognitiivisessa kielitieteessä pitää erottamattomina osina kaikilla kielen alueilla. Merkityksen nähdään myös rakentuvan sekä subjektiivisesti että intersubjektiivisesti. Perusajatuksia kognitiivisessa kieliopissa ovat esimerkiksi kielen ensyklopedisuus (osa maailmantietoa) sekä joustavuus, jolla tarkoitetaan pyrkimystä ylittää lingvistiikassa vallitsevat kahtiajaot kuten semantiikka vs. pragmatiikka ja kielioppi vs. leksikko. (Onikki-Rantajääskö 2010: 47–49.) Kognitiiviseen kielioppiin sisältyy muun muassa hypoteesi siitä, että kieli on käsitteellinen rakennelma, sekä kielellinen tieto ilmenee kielenkäytössä (Croft ym. 2004: 2).

Kognitiivinen kielioppi on siis formalistisempi tapa lähestyä kieltä, sillä kognitiivisessa kieliopissa kieli on rinnastettavissa ihmisen muihin kognitiivisiin toimintoihin, kuten aisteihin. Tässä tapauksessa tutkimus on siinä mielessä formalistista, sillä tarkastelen aineistoa teoria edellä. Olen valinnut teoreettiseksi lähtökohdaksi kognitiivisen kielitieteen, koska minusta on mielenkiintoista tarkastella kielenkäyttöä ja merkitysmaailmaa ja sitä, kuinka pienemmät kielen yksiköt kytkeytyvät laajempiin diskusseihin. Tutkittavan ilmiön näkökulmasta tätä tutkimusta voi pitää myös funktionaalisenä, sillä etenen funktionaalisen kielenkuvauksen tapaan merkityksestä muotoihin tarkastellessani ensisijaisesti diskursseja eli merkityksiä ja niiden leksikaalis-semanttisia ilmenemismuotoja (Luukka 2008: 141).

2.2 Blogi

Blogi tekstilajina on alkanut kehittyä siitä, kun teknologiaharrastajat halusivat jakaa toisilleen linkkejä eri verkkosivuille (Wolfe 2014: 8). Tiedon välittäminen lienee edelleen yksi blogien pääasiallisista tavoitteista. On myös hyvin satunnaista, kuinka suuri lukijakunta blogilla on ja keille se on osoitettu – useimmat blogitekstit ovat kaikkien saatavilla ja luettavissa. Moni blogi toimii osana jotakin suurempaa kokonaisuutta, kuten aikakauslehden verkkosivua tai muuta mediayhteisöä, esimerkiksi terve.fi ja Lily. Aineistoni blogit ovat pääpiirteittäin rajattu kauneusteemaan, mutta kauneusaiheisia tekstejä voivat tuottaa monenlaiset elämäntyyliblogit eikä blogin pääteema määrää yksiselitteisesti kirjoitusten sisältöä. Blogin kirjoittaja toimii yleensä itsenäisesti ja kirjoittaa omien kokemustensa ja näkemystensä kautta. Lukijoiden ja vierailijoiden on tyypillisesti mahdollista kommentoida kirjoituksia. Kommentointi luo mahdollisuuden keskustelulle ja dialogisuudelle, joka puolestaan luo yhteisöllisyyttä sekä lukijoiden että toisten kirjoittajien kesken.

Blogit tarjoavat mahdollisuuden itseilmaisuun, ja kuka tahansa, kenellä riittää jostakin aiheesta jotakin sanottavaa, voi alkaa kirjoittaa blogia. Blogin suosio kuitenkin edellyttää säännöllistä kirjoittamista, sillä tyypillisesti myös lukijat seuraavat blogia säännöllisesti. (Wolfe 2014: 61.) Koska blogit ovat väline itsensä ilmaisemiseen, on niiden näkökulmakin eri aiheisiin tyypillisesti subjektiivinen. Lisäksi blogin sisältö painottuu hyvin paljon kirjoittajan omaan elämään, ja tämä voi osaltaan selittää blogien suosiota: kirjoittajan henkilökohtaiset asiat kiinnostavat lukijoita, ja sisältö voi olla toisinaan helposti samastuttavaa. Yhtenä blogin kirjoittamisen haasteena voidaankin pitää sitä, kuinka paljon tai vähän kirjoittaja voi tuoda henkilökohtaista elämäänsä esille toisaalta ollakseen riittävän kiinnostava ja toisaalta suojellakseen yksityisyytään (Wolfe 2014: 57).

2.3 Skeema

Tyypillisesti skeemalla tarkoitetaan kielestä tehtävää yleistystä tai sääntöä, josta Onikki-Rantajääskö (2010) mainitsee esimerkkinä *leikitäänkö* ja *pelataanko* -ilmauksista muodostetun yleistyksen *kisataanko* (mts. 2010: 50–51). Tällainen yleistys on esimerkki siitä, kuinka tieto kielestä auttaa luomaan uusia ilmauksia eri asiainiloille ja merkityksille. Yleistyksiä muodostuu myös kauneudenhoitoa käsittelevistä teksteistä, kuten ”Suihke kirkastaa ihon välittömästi hedelmähappojen, C-vitamiinin ja lakritsinjuuriuutteen avulla” (B.4). Kirkastaminen voi tarkoittaa kuvainnollisia tai konkreettisia ilmiöitä, esimerkiksi sameuden poistamista tai asian

selventämistä (KS s.v. *kirkastaa*). Sitä on kuitenkin mahdollista soveltaa uusissa merkitysyhteyksissä. Tutkimuksessani keskityn esimerkin kaltaisiin muutosverbeihin ja pääasiassa sellaiseen skeemaan, joka vaikuttaa muutoksen ja etenkin sitä kuvaavan verbin taustalla.

Erityisesti mielikuvaskeemojen ilmentymiä on voitu havaita tarkastelemalla polysemiaa ja argumenttirakenteiden vaihtelua esimerkiksi verbeistä *nousta* tai *laskeutua*. (Onikki 2000: 95). Mielikuvaskeemat ovat osa tulkintaa, jonka mukaan skeemat voidaan nähdä kokonaisrakenteina, kuten *nousta* ja *laskeutua* -verbien käytössä havaittava väyläskeema (Jääskeläinen 2004: 76). Edellä mainittu *kirkastaa* on myös esimerkki siitä, miten muutosverbien innovatiivisen käytön kautta voi havaita mielikuvaskeemojen ilmenemisen kauneusblogeissa käytetyissä (muutos)verbeissä. Ilmauksia voidaan soveltaa uusissa käyttöyhteyksissä, ja johtamalla voidaan kehittää uusia ilmauksia kirjoittajan tarpeisiin.

Muutosverbeihin ja niiden taustalla vaikuttaviin skeemoihin keskittyvä diskurssianalyysi on abstrakti tapa kuvata kielenkäyttöä tietyn tekstilajin sisällä. Muutosverbien tarkka analyysi ja vaikutus diskursseihin voi kuitenkin kertoa kielenkäytöstä sekä muodon ja merkityksen liittymistä vahvasti toisiinsa. Merkitykset realisoituvat muodoissa ja rakentavat niitä, ja siksi sisältöä ja merkitystä on vaikea tutkia ottamatta muotoa huomioon (Luukka 2008: 157). Ainoastaan verbien merkityksen tarkasteleminen tuntuu pintapuoliselta, ja haluan samalla selvittää kauneudenhoidon ja muutoksen diskurssia rakentavien merkitysten muotoa lähemmin. Sen sijaan, että tarkastelisin kaikkia aineistossani esiintyviä verbejä, keskityn kauneudenhoidon diskurssin kannalta oleellisiin muutosverbeihin ja niiden lähempään analyysiin.

2.4 Diskurssi

Diskurssin voi ajatella olevan kielestä tehtävien yleistyksien lähde sekä samalla niiden tuotos: diskurssit vaikuttavat kielenkäyttöön ja yhtä lailla kielenkäyttö luo ja ylläpitää diskursseja (Johnstone 2017: 2). Diskurssin käsite on monitieteinen, ja tässä tutkimuksessa diskurssi käsittää geneerisemmän, kielitieteellisen käsityksen diskurssista. Kielitieteessä diskurssilla tarkoitetaan usein kirjoitettua tai puhuttua tekstiä, mutta yhteiskuntatieteellinen näkökulma korostaa diskurssia tietokäsitteenä, tiedon tuottamiseen ja vastaanottamiseen vaikuttavana ilmiönä (Luukka 2008: 135). Diskurssi sekä luo että kuvastaa käsityksiä ympäröivästä maailmasta, jota konkretisoidaan kielen avulla: kieli ja kielelliset ilmaukset eivät edusta totuutta maailmasta, vaan enemmänkin siitä luotuja kuvauksia ja ideoita (Johnstone 2017: 35–36). Diskurssintutkimuksessa on siten keskeistä ottaa selvää tavoista, joilla eri ilmiöistä puhutaan ja kirjoitetaan: sen sijaan että kielenkäyttö nähtäisiin suoraan maailmaa kuvaavana välineenä, on

mielekkäämpää nähdä kieli maailmaa tulkitsevana. Kieli järjestelmänä tarjoaa erilaisia kielellisiä resursseja, joiden avulla eri tilanteissa luodaan eri merkityksiä: kieltä tutkimalla tutkitaan samalla yhteiskuntaa, kulttuuria ja aikaa, joka kieltä ympäröi (Pynnönen 2013: 5).

Diskurssit ilmentävät erilaisia tulkintoja ja edustavat erilaisia lähestymistapoja ja tulkinnan väyliä eri teksteissä. Tutkimuksessani aineistoa yhdistää pitkälti samanlaiset diskurssit, joiden kautta blogiteksteissä esiteltyjä tuotteita ja kauneudenhoidon menetelmiä lähestytään ja esitetään lukijoille. Diskurssin käsitteeseen kuten myös diskurssintutkimukseen ylipäätään on erilaisia lähestymistapoja. Funktionalistinen lähestymistapa diskurssiin korostaa kielen suhdetta kontekstiin ja sosiaalisiin käytänteisiin, kun formalistisen ajattelutavan mukaan diskurssi on puolestaan tekstikokonaisuus, jota voidaan tarkastella sellaisenaan. Formalistiseen diskurssikäsitteeseen kuuluu muun muassa kognitiivinen suuntaus, joka tarkastelee diskurssia mentaalisenä prosessitapahtumana. (Luukka 2000: 143-144.) Formalistisessa diskurssintutkimuksessa diskurssi näkyy enemmän vakiintuneina, toistuvina rakenteina, eikä siinä niinkään keskitytä kontekstiin tai sosiaalisiin käytänteisiin. Funktionalistinen lähestymistapa on diskurssintutkimuksena modernimpi ja monissa tapauksissa perusteltu, sillä kielenkäyttö on sidoksissa kontekstiin ja yhteisöön.

Diskurssi on kognitiivisesta näkökulmasta ajatusten ja semanttisten mallien rakennelma, jonka voidaan ajatella olevan osa ihmisen yleistä kognitiivista ajattelua, tarkemmin skeemarakennelmaa (Luukka 2008: 147). Toisaalta on tärkeää ottaa huomioon myös diskurssin sosiaalinen ulottuvuus, sillä lopulta sosiaaliset kielikäytännöt ja se, miten asioista puhutaan eri yhteisöissä, ovat tärkeitä huomioonotettavia diskurssintutkimuksessa. Lähestymistapa diskurssiin etenkin blogitekstien kohdalla voisi pohjata myös sosiaaliseen konstruktionismiin, joka painottaa enemmän yhteisön kuin yksilön ajattelun vaikutusta diskurssiin. Tieto kumpuaa tämän näkökulman mukaan enemmän sosiaalisista yhteisöistä, joiden kielenkäyttötavat muodostuvat normeiksi, joihin puolestaan sovelletaan kussakin yhteisössä – tätä näkökulmaa edustaa etenkin kriittinen diskurssintutkimus (mts. 151). Otan kuitenkin tutkimuksessani lopulta hyvin vähän kantaa siihen, millaisia tarkoitusperiä tai pyrkimyksiä muutosverbien käyttö pitää sisälleen.

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

Olen rajannut aineiston tunnettuuden, suosion sekä hakukoneen tulosten perusteella. Aineistoon on valikoitunut blogeja, joista on helppo löytää kauneudenhoitoon liittyviä tekstejä ja jotka aineistonkeruun hetkellä tuottavat tai ovat tuottaneet uutta sisältöä säännöllisesti. Rajaus on perusteltua sen vuoksi, että esimerkiksi julkisuuden henkilöiden, kauneudenhoitoalan ammattilaisten tai palkittujen bloggaajien kirjoittamat blogit ovat tietyllä tavalla vaikutusvaltaisia. Aineistoni koostuu kuudesta (6) vuosina 2017–2018 julkaistuista blogitekstistä, kukin eri kirjoittajalta. Aineiston blogit ovat Nude (B.1), Karkkipäivä (B.2), Virve Vee (B.3), Uusi muusa (B.4), Rakkaudella Karita (B.5) sekä Miia Ezen (B.6), ja jokaisesta blogista on otettu aineistoon yksi kirjoitus. Jotkin aineiston blogeista ovat osa jotakin mediantuottajan alustaa, kuten terve.fi, Elle tai Lily ja useimmat blogeista tekevät runsaasti kaupallista yhteistyötä. Olen valinnut aineistoon sellaisia tekstejä, jotka käsittelevät selkeästi jotain kauneudenhoidon tuotetta, palvelua tai menetelmää. Olen koodannut aineiston sen käsittelemisen helpottamiseksi blogien nimien perään kaarisulkeisiin.

Aineiston valinnassa olen painottanut etenkin kirjoituksen ajankohtaisuutta sekä aihetta, sillä mahdollisimman nykyaikainen aineisto antaa kattavamman kuvan etenkin vallitsevista kauneuteen liittyvistä diskursseista. Kirjoituksen aiheen mielekkyys on valittu ainoastaan vuosiluvun sekä otsikon mielenkiintoisuuden perusteella miettimättä ennalta sen enempää kirjoituksen varsinaista sisältöä. Koen, että blogitekstit ovat aineistona nykyaikainen ja vähemmän tutkittu kielenkäytön ja erityisesti skeemojen kannalta, vaikka aiempaa tutkimusta blogeista onkin tehty erityisesti (kriittisen) diskurssintutkimuksen näkökulmasta. Kauneusblogien keskeisessä roolissa on erilaiset kauneudenhoidon tuotteet, joten blogia voidaan pitää esimerkiksi kaupallisesti melko vaikuttava tekstilajina.

Keskityn tutkimuksessani erityisesti verbien tarkasteluun, sillä muutos on helppo kuvata verbivalinnoilla, mutta toki laajemminkin rakenteilla. Tässä tutkimuksessa pääpaino on kuitenkin verbitason analyysissä, vaikka aineistossani kauneudenhoidon ja muutoksen skeemat voisivat näkyä myös laajemminkin tekstiin vaikuttavina ilmiöinä. Tekstien ymmärtämistä voidaan kuvata porrasmaisesti edeten sanojen ja lauseiden analysoinnista laajempien tekstikatkelmien ja diskurssien tulkintaan (Luukka 2008: 146). Merkitysten voidaan täten nähdä rakentuvan pienistä osista, joista puolestaan muodostuu suurempia merkityskokonaisuuksia. Diskurssintutkimuksen kannalta on siis ainakin kognitiivisen kielitieteen näkökulmasta oleellista ottaa

huomioon pienempiä merkitystä rakentavia kokonaisuuksia sekä skeemoja osana laajempaa diskurssia. Sanavalinnat ja verbit ovat merkityksellisiä tekstin tulkinnan kannalta ja siksi niitä on mahdollista tarkastella myös diskurssintutkimuksen näkökulmasta. Esimerkiksi tempuksen vaihtelulla on tietty funktio kerronnassa ja tulkinnassa: pluskvamperfektiä voidaan käyttää systemaattisesti kuvaamaan sekä referoimaan henkilön tai henkilöhahmon ajatusmaailmaa kertomuksessa (Pallaskallio 2016: 113).

Tutkimukseni kannalta keskeiset muutosverbit muodostuvat tyypillisesti erilaisilla johtimilla riippuen siitä, onko kyseessä transitiivi- vai intransitiiviverbi. Verbin transitiivisuus ja intransitiivisuus vaikuttaa siihen, millaista toiminta- tai tapahtumatyyppiä verbin ja johtimen ilmaisema muutos edustaa. Aineistoni analyysissä kiinnitän huomiota eri muutosverbityyppeihin ja käsittelen myös esimerkiksi verbien innovatiivisuutta sekä muutosverbien taustalla vaikuttavia (mielikuva)skeemoja laajempien kauneudenhoidon skeemojen rinnalla.

Muuttumis- ja muuttamisjohdoksia on sekä nomini- että verbikantaisia. Muuttumisjohdokset ilmaisevat lauseen subjektitarkoitteessa tapahtuvaa muutosta ja ovat intransitiivisia eli yksipaikkaisia (VISK §333). Muuttamisjohdokset eli kausatiiviset verbijohdokset ilmaisevat puolestaan kantasanan merkitsemän asian aiheuttamista ja ovat yleensä transitiivisia (VISK §311). Yksipaikkaiset, intransitiiviset muutosverbit voidaan näin hahmottaa tapahtumana ja kaksipaikkaiset, transitiiviset muutosverbit puolestaan tekona. U-johdokset ovat esimerkki suomessa yleisimmistä ei-kausatiivisista muutosverbeistä. Lisäksi yleisiä ei-kausatiivisia muutosverbejä ovat ne-verbit (esim. heikkenee) (Pajunen 2001: 172–173). Tällaiset verbityypit ovat melko yleisiä blogiteksteissä etenkin sellaisissa rakenteissa, joissa kuvataan verbillä jonkin tuotteen tai tapahtuman vaikutusta sen käyttäjään, tai vielä tarkemmin katsottuna tyypillisesti käyttäjän kasvojen ihon ominaisuuksiin.

Verbit yleisesti voidaan jakaa leksikalisoituneisiin ja innovatiivisiin sen perusteella, tulkitanko ne osaksi kielen yleistä sanastoa vai pienempää, yhteisökohtaista sanastoa, esimerkiksi ammattikieltä. Leksikalisoituneet verbit ovat vakiintuneet osaksi suomen kielen sanastoa, mutta innovatiiviset verbit ovat mahdollisesti enemmän tilannesidonnaisia johdoksia. (Jääskeläinen 2004: 20.) Esimerkkejä innovatiivisia johdoksista voivat olla aineistossani esiintyvät ilmaukset *levittyä*, *heleyttää* sekä *napakoittaa*. Tämänäyttypiset ilmaukset ovat hyvin yleisiä aineistoni teksteissä, ja ne voisi siten tulkita osaksi kauneudenhoitokieltä. Tällaiset (Ut)U-johdokset ovat tyypillisesti semanttisesti mediaalisia ja refleksiivisiä, jolloin verbin subjekti on yhtä aikaa teon tekijä ja sen vaikutuksen kohde (Pajunen 2001: 59). Useimmista transitiiviverbeistä voi muodostaa refleksiivimerkityksisen johdoksen (Ut)U-johtimella (VISK §305). Analyysissäni

tarkennan erilaisia muutosjohtimellisia verbejä sekä niiden merkitystä kauneenhoidossa valitsevalle kauneenhoito- ja muutosajattelulle.

(Ut)U-johtimelliset muutosverbit, kuten aiemmin mainittu *levittyä* on esimerkki refleksiivisestä, kauneenhoidon tuotteen ominaisuuksia ja piirteitä kuvaavasta verbistä. Verbin valenssin/argumenttirakenteen vaikutus voidaan kuvata (mielikuva)skeeman ilmentäjänä: *polku nousee vrt. hän nousee* (Onikki 200: 95). Tällaiset polysemian vaikutukset näkyvät aineistoni teksteissä esimerkiksi ilmauksen *korjata* yhteydessä. Korjaajana voi olla elollisen henkilön lisäksi kauneenhoidon tuote, ja näin korjaamisen käsitettä voidaan soveltaa uudenlaisiin käyttöyhteyksiin.

4 AINEISTON ANALYYSI

Kielen käyttö blogien välillä voi olla melko yhtenäistä, koska tekstilajin edustajat osaltaan ylläpitävät käsityksiä ja luovat yleistyksiä (kauneus)blogille sopivasta kielenkäytöstä. Yleistyksiä kielenkäytöstä tehdään yleisesti esimerkiksi liittyen siihen, millaisia kielen osia, kuten syntaktisia lauseenjäsieniä, kuuluu käyttää ja miten (Johnstone 2017: 103). Kirjoittamiseen ja sanajärjestykseen liittyvät säännöt ovat esimerkkejä yleistyksistä, mutta niihin voi yhtäältä liittyä myös yksittäiset sanavalinnat tai tekstin tyyli. Muutoksen skeemaan kuuluu asetelma, jossa esimerkiksi oman ulkonäön tai ihon lähtötilanteeseen ollaan tavalla tai toisella tyytymättömiä, ja muutoksella haetaan tilanteeseen parempaa lopputulosta. Ilmiön voi tulkita olevan myös osa laajempaa diskurssia, joka ilmenee blogeissa siten, että muutoksen tarvetta perustellaan eksplisiititaisesti: Aineistoni blogeissa on havaittavissa selkeitä kehotuksia sekä edellytyksiä ihon oikeanlaiseen hoitoon. Skeema ilmenee myös muutoksen tarpeen perustelemisen lisäksi jonkin tuotteen tai kauneudenhoidon menetelmän (tyypillisesti positiiviseksi koetun) toiminnan kuvaamisen kautta: mitä tuote tekee ja millaisia tuloksia sillä haetaan. Tämä tuo esiin kauneudenhoidon diskurssiin kuuluvan muutosajattelun.

Kieliopillisten rakenteiden voidaan nähdä motivoituvan kaikkein eniten juuri ihmisen toiminnan tavoista, ja juuri mielikuvaskaeman idea pohjaa ihmisen konventionaalisiin perustoitumintatapoihin (Onikki 2000: 96). Muutosajattelu ja skeema hahmottuvat esimerkiksi verbin rakenteen ja tyyppin kautta. Lisäksi muutoksen kuvaamisessa olennaista on sen lopputulos: muutosta haetaan jostakin syystä ja paremman lopputuloksen toivossa, ja muutoksessa on verbin lisäksi olennaisesti mukana muita osia. Tarkastelen erityisesti sitä, miten muutosta kuvataan: millaisilla verbeillä muutoksen skeemaa ilmennetään, ja miten se puolestaan kytkeytyy laajemmin kauneudenhoidon diskurssiin. Kauneudenhoidon diskurssissa korostuu sellaiset ulkonäön piirteet, joista parannutaan tai halutaan muuten eroon.

Muutosta kuvatessa hyödynnettäen etenkin substantiiveista johdettuja verbejä. Uudenlaisten sanojen muodostukseen ja niiden merkitykseen vaikuttaa se, kuinka kanonista ja kulttuurisesti tunnettua esimerkiksi verbin kuvaama toiminta on, ja minkälainen merkitys sanasta lopulta leksikoituu käyttöön (Jääskeläinen 2004: 285). Ihonhoidossa verbi *kuoria* ei luonnollisesti tarkoita samanlaista toimintaa kuin esimerkiksi hedelmän kuoriminen, joten on selvää, että verbillä voi olla useita leksikoituneita merkityksiä. Verbi *kuoria* voi kauneudenhoitosanastossa perustua esimerkiksi ruoanlaitosta tutun kuorimisen taustalla toimivaan skeemaan, joka viittaa

jonkin pintakerroksen poistamiseen. Sama periaate koskee iholle tehtävään kuorintaan, jossa ihon pinnalta poistetaan esimerkiksi kuollutta ihosolukkoa. Kuorimisverbistä päästään ilmiöön, jota se edustaa osana kauneudenhoitoa: yhtä tulee lisätä ja toista poistaa, jotta iho pysyisi blogitekstien edustaman näkemyksen mukaan kauniina. Analyysin esimerkit ovat suoria lainauksia blogiteksteistä.

4.1 Muutoksen skeema

Muutosverbit ovat kauneudenhoidon kielessä tyypillisiä, ja ne ovat siten tulkittavissa osaksi skeemaa, jonka vaikutuksessa kauneudenhoidon prosessia tyypillisesti kuvataan. Muutoksen skeema ilmenee jokaisessa aineistoni blogissa siten, että aineiston kaikki tekstit käsittelevät muutosta parempaan tavoittelevaa toimintaa ja esittelevät usein erilaisia tuotteita välttämättömänä osana kauneudenhoitoa. Analyysini painottuu skeeman tarkasteluun, joka ilmenee kauneusblogien muutosverbillisistä lauseista. On odotuksenmukaista, että aineistossa toistuu tiettyjä muutokseen viittaavia verbejä, joiden valenssissa korostuu erityisesti kauneudenhoidon tuote sekä iho.

Kognitiivisen kieliopin näkemys kielestä pohjautuu kielen käyttöön, joka samalla voidaan nähdä eräänlaisena ongelmanratkaisuna (Onikki-Rantajääskö 2010: 50). Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi kauneusblogien kirjoittajat muodostavat tarpeen vaatiessa uusia ilmauksia kielestä tehtyjen yleistysten eli skeemojen avulla. Aineistossani esiintyy toistuvuutta, joka voi osoittaa mahdollisen skemaattisen kaavan kauneusblogille tyypillisessä kielenkäytössä. Tietty muutosverbit kuitenkin toistuvat aineistoissa eri yhteyksissä:

B.1 (1): Silmäympärysvoide **levittyy** helposti, **imeytyy** juuri sopivasti ja toimii hyvin meikin alla sitä sotkematta, mutta tarpeeksi kosteuttaen ja suojusten.

B.1 (2): Jos se **ei imeydy** kunnolla, jättää oudon tunteen iholle tai tuoksuu kummalliselle, jää tuote yleensä meikäläisellä käyttämättä.

B.6 (1): Maalaisjärkikin sen sanoo: jos ihon päällä on paljon kuollutta ihosolukkoa, niin parhaimmatkaan ihonhoitotuotteet eivät pääse kunnolla **imeytymään**.

B.6 (2): Sillä pystyy vaikuttamaan johonkin tiettyyn ihonhoidon ongelmaan ja siinä on kosteusvoidetta enemmän vaikuttavia aineita, jotka **pääsevät imeytymään** syvemmälle ihoon.

Kummassakin B.1 -tekstinäytteessä on muutosverbi *imeytyä* sekä näytteessä B.1 (2) *levittyä*. Kauneudenhoidon kohde, esimerkiksi tässä tapauksessa iho ei varsinaisesti esiinny

toiminnassa aktiivisena osapuolena, eikä sitä eksplisiittisesti edes mainita. Verbi *imeytyä* on U-johdoksellinen, intransitiivinen ja kuvaa siten imeytymistä tapahtumana, ei tekona. Imeytymisen kohde itsessään ei siis varsinaisesti esiinny relevanttina, vaan imeytyminen esitetään enemmän ihoa hoitavan tuotteen ominaisuutena. Ihon rooli kauneudenhoidon ja muutoksen kohteena on kauneusblogeissa erittäin keskeinen.

B.4(1): Entsymaattisella kuorinnalla voidaan myös vaikuttaa suotuisasti liikapigmentaatioon sekä ihon pintajuonteisiin.

B.5(1): Hehkuva iho ja sen hoito kaipaa monia palikoita – pelkkä hoito, hyvät tuotteet tai edes taitava kosmetologi eivät yksin riitä.

B.6(3): Ihosta tulee aivan käsittämättömän samettisen pehmeä ja tunne on sama aamulla herätessä

B.5(1) sekä B.6(3) edustavat toisenlaista muutoksen kuvausta, joka kuitenkin kertoo tietynlaisen skeeman vaikuttavan kauneudenhoitoaiheisissa blogeissa. Muutosta sekä kauneudenhoidon tarpeellisuutta kuvaavissa tilanteissa ihon rooli kauneudenhoidon kohteena on eksplisiittisesti mainittu. Näytteessä B.6(3) Muutos kuvataan verbillä *tulla*, jolla viitataan tuotteen aikaansaamaan muutokseen: B.6 kuvaa positiivisin saatesanoin toivottua lopputulosta, johon kauneudenhoidolla pyritään. Tekstinäytteessä B.4(1) voi havaita sellaisia kielellisiä piirteitä, joilla kuvataan lieventävästi ihon ongelmia. Jälleen tuote ja metodi ovat keskeisessä osassa, mutta niiden vaikutus ihoon on ilmaistu varovaisesti: kirjoittaja on käyttänyt ilmausta *vaikuttaa suotuisasti* sen sijaan, että hän olisi kuvannut muutosta suoraan poistamisen tai lieventämisen kautta.

Kauneudesta puhuttaessa voi nähdä tietynlaista vastakohta-ajattelua, jolle kauneuden hoitaminen nimenomaan perustuu: epämiellyttäviä piirteitä häivytetään ja vähennetään, jotta kauniina pidetyt ominaisuudet saisivat enemmän tilaa. Tällaista, epämiellyttävästä miellyttävään johtavaa muutosta kuvaavalle adjektiivikantaiselle verbille löytyy tyypilliseen vastakohtainen ilmaus, kuten esimerkiksi *napakoittaa* vs. **löystyttää*. Kauneusblogeissa kielenkäytössä vaikuttaa ajattelutapa, jonka mukaan kauneuden ylläpitäminen ei yksin riitä, vaan lisäksi taustalla vaikuttavat aspektit, jotka voidaan tulkita ei-toivottujen ulkonäköpiirteiden muuttamisena paremmaksi.

Muutosverbien luonne voi juontaa juurensa analogiaan, jonka kautta sananmuodostuksia tehdään: analogia mahdollistaa rakenteiden kopioinnin ja siirtämisen uuteen ympäristöön. Vaikka sanojen merkitysten välillä ei olisi samankaltaisuutta, johdostyyppit voivat luoda sitä

yhteisen skeemapohjan kautta. (Jääskeläinen 2004: 74–75.) Esimerkiksi *napakoittaa* tai *heleyttää* on voitu mahdollisesti muodostaa siten, että heleäksi tai napakaksi tekeminen tai muuttaminen on koettu helpoksi kuvata verbityyppiin sopivan johdoksen avulla. Sananmuodostuksen skeemojen sijaan tarkastelen enemmän sellaisia yleistyksiä, joita hyödynnetään muutoksen kuvaamisessa yleisemmin. Seuraavat esimerkit osoittavat samankaltaisuutta muutosverbien soveltamisesta sekä mahdollisesti niiden muodostamisesta, jos kyseessä on innovatiivisempi verbi.

Tuotteiden rooli muutoksen laukaisijana on selkeä: lähes kaikki nostamani tekstinäytteet blogeista korostavat jonkin tuotteen roolia subjektina muutosverbille. Tuote on siis hyvin tärkeässä roolissa, kun kuvataan esimerkiksi ihossa tapahtuvaa muutosta parempaan. On myös odotettavaa, että tuotteen rooli eksplisiittiseen muutoksen kuvaamiseen sekä muutosjohtimellisen verbin käyttöön on suuri. Kauneudenhoidon tuotteen tarkoitus on blogitekstien perusteella vähentää ei-toivottuja piirteitä ihossa tai vaihtoehtoisesti korostaa tai lisätä toivottuja piirteitä. Tästä muodostuu kauneudenhoidolle keskeinen muutoksen skeema, jonka voi kuvata esimerkiksi seuraavasti: kauneudenhoidon tuote → muutos → lähtötilannetta parempi lopputulos. Aineistoni perusteella kauneusblogien tuotteita käsittelevät tekstit noudattavat tällaista kaavaa, jonka pohjalta kauneudenhoidon perusidea kielennetään.

B.2: Akaasiakumi **napakoittaa** ihon pintaa, soijaproteiini ja hyaluronihappo **sitovat** kosteutta, niasiiniamiidi **auttaa tasoittamaan** ihon sävyä, silottamaan juonteita ja ”kiristämään” huokosia.

B.3: Fermentoitu hiiva **auttaa kirkastamaan** ja **heleyttämään** ihoa sekä **lisäämään** ihon nuorekkuutta.

B.4(2): Kuoriminen **poistaa** kuolleen ihosolukon, mikä puolestaan estää huokosia **tukkeutumasta**, kirkastaa ihon ilmettä ja **auttaa** muita ihonhoitoaineita **imeytymään** paremmin. Säännöllinen ihon kuorinta on siis ehdottomasti olennainen askel kohti kaunista ihoa.

B.5(2): Runsaasti omega 3 rasvahappoja ja antioksidanteja sisältävä öljy **korjaa** ja **auttavat** ihoa **suojaumaan** ympäristön stressitekijöiltä.

Kaikki tekstinäytteet edellä sisältävät verbin *auttaa*, joka toimii teksteissä transitiivisena muuttamisverbinä. Kaikki näytteet ilmaisevat tuotteen auttavana osapuolena ja kaikki paitsi B.4 esittävät ihon objektina, autettavana osapuolena. Tekstit kuvaavat, kuinka iho ja siihen liittyvät ilmiöt esitetään apua kaipaavana, muutettavana kohteena: Tuotteen ei välttämättä odoteta suoraan aiheuttavan muutosta välittömästi, mutta sen kuitenkin katsotaan auttavan ihon ongelmiin

ja näin edistävän muutosta parempaan. Auttaa-verbillä on usein rinnallaan MA-infinitiivi tai U(tU)-johdoksinen verbi, joka tarkoittaa muutoksen luonnetta: esimerkiksi *auttaa suojautumaan, auttaa korjaamaan ihoa* sekä *auttaa tukemaan ihon pinnan uudistumista*. Tuotteen auttava ominaisuus voidaan kuvata myös suoraan ilman infinitiiviä, kuten ”tuntuu *auttavan* myös siihen talviseen ihon *sameuteen*” (B.1).

Verbi *korjata* tekstinäytteessä B.5(2) on esimerkki siitä, kuinka verbin valenssi ilmentää mielikuvaskaemaa paremmaksi muuttamisesta. Kauneudenhoidon tuote, kuten tässä tapauksessa öljy kuvataan subjektina ja korjaajana sen sijaan että subjektina olisi kauneudenhoidon tuotteen käyttäjä. Korjaaminen tarkoittanee tässä yhteydessä jonkin rikki menneen ehjäksi tekemisen lisäksi kunnostamista tai virheiden poistamista (KS s.v. *korjata*). Muutoskeema ilmenee juuri tämän tyyppisten ilmausten kautta kauneudenhoitokielessä: Teon, tässä tapauksessa korjaamisen varsinaisen kohteen eli henkilön häivyttäminen prosessista on melko luonteva ja vakiintunut, sillä *korjaan ihoani/ihoani* -tyylinen ilmaus ei riitä tarkkuudeltaan kuvaamaan korjaamisen luonnetta.

B.6(4): Tämä tuote on todellinen tehokosteuttaja ja on ainoa, joka mielestäni tasoittaa kosteudellaan juonteita.

B.4(3): Säännöllisen kuorinnan tavoitteena tulisi siis olla **poistaa** ihon pinnalta ainoastaan kuollut ihosolukko, ei murentaa ihon omaa suojamuuria.

Toisaalta muutosverbejä voidaan käyttää myös metaforisessa kontekstissa, kuten näyte B.4(3) osoittaa: *poistaa* viittaa ihon ominaisuuteen, joka on ei-toivottu, mutta sen kontrastina ja vastaparina esitetään kuorinnan mahdollinen negatiivinen vaikutus ihon suojamuuria heikentävänä, suorastaan murentavana. Suuri osa aineistostani esiin nostetuista muutosta kuvaavista verbeistä ovat johdoksettomia tai suoraan verbeistä muodostettuja johdoksia. Esimerkiksi *helehtyä* ja *helehtää* -tyyppiset ilmaukset ovat esimerkki tässä tapauksessa harvinaisemmista, adjektiivikantaisista U-verbeistä, jotka ilmaisevat tyyppillisesti materiaalista tai fyysistä ominaisuutta (Pajunen 2001: 178). Adjektiiveista johdettuja verbejä ei esiintynyt aineistossani yhtä paljon kuin suoraan verbeistä muodostettuja johdoksia. Osasy adjektiivikantaisten johdosten harvinaisuuteen voi olla niiden innovatiivisempi luonne verrattuna esimerkiksi substantiivi- tai verbijohdoksiin.

Tuotteen rooli kauneusblogissa vallitsevassa muutoskeemassa on analyysini perusteella helppo tunnistaa. Tuote kiteytyy samalla osaksi laajempaa, kokonaisvaltaista kauneudenhoidon kulttuuria, jossa kauneudenhoidon kielestä paljastuva kaupallinen sävy on merkittävänä osana.

Muutoksen skeeman johdattelemana on syytä tarkastella aihetta vielä diskurssin näkökulmasta, sillä diskurssianalyysi tarjoaa laajemman ja merkityksellisemmän kehyksen varsin yksityiskohdallisen skeeman tarkastelulle.

4.2 Kauneudenhoidon diskurssi

Kauneuteen liittyvät ilmiöt kuvataan melko abstraktina ilmiönä, joita kuitenkin on mahdollista vähentää, lisätä, korostaa tai häivyttää. Kauneus voidaan toisaalta hahmottaa karkearajaisena ja epämääräisenä ilmauksena, mutta toisaalta näkemykset kauneudenhoidosta tuntuvat olevan yhteneviä. Kauneusblogit kuitenkin osaltaan luovat kuvaa siitä, mitä kauneuteen kuuluu ja millaisesta ilmiöstä kauneudenhoidossa on kyse. Myös kauneudenhoidon diskurssia tarkastellessa on syytä ottaa muutoksen rooli tarkemmin huomioon, sillä monissa aineistoni teksteissä esitetään tiettyjä edellytyksiä kauneudelle. Tutkimuksen diskurssianalyysi on tekstuaalisesti painotunutta, eikä esimerkiksi analysoi syvemmin blogien kirjoittajien tavoitteita tai tarkoitusperiä: analyysi onkin enemmän kuvailevaa ja painottuu kielipollisiin ja semanttisiin ilmiöihin, kuten tässä tapauksessa muutosverbien merkitykseen ja muotoon (Pynnönen 2013: 25–26).

B.1(3): Tämän vuoden yksi odotetuimmista Lumene-uutuuksista on sen uusi ARKTIS Arctic Hydra Care -tuotelinja, joka tuli itselleni testiin kuin tilauksesta juuri kun aloin nähdä ihollani kuivuuden ja erityisesti siitä johtuvan sameuden merkkejä.

B.5(3): Stressi, kiire, suolisto-ongelman, surut, murheet, heikot yöunet tai huono ravitsemus näkyvät fineinä, kuivana ihona, juonteina, harmautena, iho-ongelmina jne...

Muutosajattelua kauneusblogeissa pohjaa muutoksen laadun kuvaamisen lisäksi laajemat perustelut sille, miksi kauneutta ylipäättään tulee hoitaa. Kuten näytteet B.1(3) ja B.5(3) osoittavat, kauneutta ”uhkaavia” tai sitä heikentäviä tekijöitä esitellään lukijalle perusteena sille, miksi esimerkiksi kauneudenhoidon tuotteita tulisi käyttää. Tämä liittyy kauneusblogien kaupalliseen sekä yhteisölliseen luonteeseen. Tuote-esittelyt ja muut tuotteiden ympärille rakentuvat blogitekstit ovat olennainen osa nykyaikaista blogikulttuuria, ja erityisesti henkilökohtaiset kokemukset etenkin tuotteiden osalta ovat mahdollisesti tärkeitä lukijoille. Bloggaajan on jaettava aina jonkin verran henkilökohtaisia asioita itsestään ja elämästään säilyttääkseen inhimilliseltä tuntuvan yhteyden lukijoihin: henkilökohtaisten asioiden jakaminen julkisesti lukijoille voi olla myös osoitus siitä, että kirjoittaja pyrkii luomaan heihin tiiviimpää yhteyttä (Wolfe 2014: 46). Tekstinäyte B.5(3) on esimerkki siitä, kuinka kirjoittaja voi tavalla tai toisella

kertoa omista iho-ongelmistaan ja kauneudenhoitomenetelmistään sekä samalla perustella tarvetta eri tuotteiden käytölle.

Kauneudenhoidon diskurssi, kuten diskurssit yleensä, perustuu olemassa oleville, aiemmille teksteille ja diskursseille: kaikki, mitä kauneusblogeissakin sanotaan, pohjautuu toisten tekstien vaikutukselle ja toisten kirjoittajien tekemiin valintoihin, sekä tietoisesti että tiedostamatta (Johnstone 2017: 76). Tämä osaltaan selittää sitä, miksi tuotteiden kaunistavaa vaikutusta kuvaavat verbit toistuvat eri blogiteksteissä. Aineistoni teksteissä kauneudenhoidon diskurssi on hallitseva, ja vaikuttaa ylempänä kehyksenä kirjoittajien tekemiin kielellisiin valintoihin: kauneusblogien kirjo luo kokonaisvaltaisen käsityksen siitä, millainen on prototyyppinen kauneusblogi ja millaisiin ilmiöihin blogipostaukset keskittyvät. Tutkimuksessani selviää esimerkiksi, että tuotteilla sekä kirjoittajalla ja hänen kokemuksillaan on keskeinen rooli kauneudenhoidosta kertovissa blogiteksteissä.

5 PÄÄTÄNTÖ

Tutkimuksessani skeemaa on tarkasteltu sekä muutosverbien että kauneudenhoidon tapahtumaprosessin taustalla vaikuttavana. Kauneudenhoidon diskurssi ja muutoksen skeema sen ydinosaana näkyvät eksplisiittisesti erityisesti (U)tU-johdoksisten verbien käytössä, kuten *imeytyä*, *heleytyä* ja *tasoittua*. Tällaiset ei-kausatiiviset muutosverbit kuvaavat kauneudenhoidon prosessia tapahtumana ja ovat osa skeemaa, jonka pohjalta tuotteen keskeinen rooli kielennetään. Kauneusblogeissa usein toistuvat muutosverbit ovat mielikuvaskaemojen pohjalta tehtyjä yleistyksiä ja innovatiivisia ilmauksia sekä vakiintuneita, yleisesti käytettyjä ja tunnettuja ilmauksia. Vakiintuneita ilmauksia voi edustaa enemmän substantiivikantaiset johdokset, jotka ovat kauneusblogeissa analyysini perusteella yleisempiä kuin adjektiivikantaiset. Aineistoni koko ei anna syytä yleistää siitä esiin nousseita ilmiöitä, mutta se antaa suuntaa kauneudenhoitoa käsittelevien tekstien ylläpitämästä ajatuksesta, jonka mukaan kauneuteen kuuluu keskeisesti ajatus ihmisen ulkonäössä tapahtuvasta muutoksesta.

Muutosverbien lisäksi muutoksen tyyppiin kauneusblogeissa vaikuttaa skeema, jossa tuotteen käyttäjän iho on muutoksen pääasiallinen kohde. Ihoon kohdistuu ulkoisia rasitteita, joita pyritään tuotteiden avulla välineellisesti poistamaan, lieventämään ja ehkäisemään. Tuote voi olla valmiin kaupallisen tuotteen asemesta tarkemmin spesifioitu ainesosa, joka esitetään täsmälääkkeenä johonkin ongelmaan. Mahdollisesti erillinen skeemarakenne on, että tuotteen käyttäjä pyrkii tuotteella lisäämään kauneutta. On kuitenkin melko tulkinnanvaraista, luokitellaanko kauneutta vähentävien tekijöiden minimoiminen kauneuden lisäämiseksi vai ei. En siksi ainakaan tämän tutkimuksen perusteella erottaisi poistamista ja lisäämistä omiksi erillisiksi skeemoikseen.

Erityisesti kauneudenhoidon diskurssissa keskeistä vaikuttaa olevan juuri ihmisen (tai erityisesti naisen) velvollisuus hoitaa kauneuttaan: kauneutta ei aineistossani esitetä sellaisena ominaisuutena, joka säilyisi tai pysyisi ihmisessä automaattisesti. Sen sijaan sen lisäämiseksi ja ylläpitämiseksi on esitelty mitä monipuolisempia metodeja ja tuotteita. Tämä ajattelutapa ilmenee sekä skeeman vaikutuksessa muutoksien ilmaisuun, mutta myös kauneuteen pyrkimisen korostamisella pelkän muutosprosessin kuvaamisen ulkopuolella. On siis monia tapoja, joilla kauneudenhoitoa ja siihen kuuluvia osia, kuten ihoa, kuvataan blogiteksteissä.

Diskursseja tutkimalla voidaan löytää kielenkäytön kautta vallitsevista kulttuurisia ja yhteiskunnallisia asenteita. Kognitiivinen näkökulma kieleen puolestaan korostaa kielen

vaikutusta ajatteluun ja jopa maailmankuvaan. Kielen ja ajattelun toisiinsa vaikuttavaa suhdetta ei kuitenkaan voi sinällään pitää maailmankuvan muodostajana: samasta asiainnasta voidaan puhua monin eri tavoilla, ilmauksilla ja luokituksilla (Onikki 2000: 86). Tällä tutkimuksella ei ole pyrkimystä kuvata blogien kirjoittajien mielenmaisemaa tai maailmankuvaa, vaan tavoitteena on löytää ja kuvata kielellisten ilmausten toistuvuutta selittävä skeema etenkin muutosverbien puolesta. Kuten aiemmin on huomattu, muutoksen skeeman rooli kauneusblogeissa on keskeinen, ja muutoksen odotus näkyy myös kauneudenhoidon diskurssia tarkasteltaessa. Muutoksen skeema muodostaa kokonaisvaltaisemman käsityksen siitä, mitä kauneudenhoito tapahtumana ja ilmiönä pitää sisällään. Skeemassa keskeisten muutosverbien käyttö blogiteksteissä on puolestaan osa kauneudenhoidon diskurssia eli tapaa, jolla puhutaan ihmisen tarpeesta hoitaa kauneuttaan.

Kauneudenhoidon diskurssi tukee muutosverbejä- ja rakenteita toistaen skeemamaista ajattelutapaa muutoksen tarpeesta. Kauneutta uhkaa monet ulkopuoliset tekijät, ja turvaa haetaan kauneudenhoitoon erikseen tarkoitetuista tuotteista. Kuten aiemmin on todettu, tutkimuksen tarkoitus ei ole kuvata kauneusblogien ja niiden kirjoittajien vaikuttamistapoja, vaan kuvata muutoksen skeemaa ja kauneudenhoidon diskurssia kieliopillisten ilmiöiden kautta. Tuloksia ei voi siis pitää kattavana kuvauksena kauneusblogeissa vallitsevista diskursseista tai liittää yleistykseksi koskemaan jokaista suomalaista kauneusblogia. Tulokset antavat kuitenkin suuntaa antavan käsityksen siitä, millaisia ilmiöitä nykyaikaisissa kauneusblogeissa käytettyjen muutosverbien taustalla on. Tulokset voivat antaa suuntaa jatkotutkimukselle etenkin kielenkäytöstä ja merkityksen muodostamisesta blogiteksteissä. Tutkimukseni voi antaa pohjaa myös blogien kielenkäytön tarkempaan kuvaamiseen ja analysoimiseen tekstilajinäkökulmasta.

LÄHTEET:

- Croft, W. & Cruse, D. A. 2004: *Cognitive linguistics*. New York: Cambridge University Press. Johnstone, Barbara 2017. *Discourse analysis* (3rd edition.). Malden (Mass.): Blackwell.
- Jääskeläinen, Petri 2004: *Instrumentatiivisuus ja nykysuomen verbinjohto – semanttinen tutkimus*. Jyväskylän yliopisto. Kielten laitos.
- Kielitoimiston sanakirja. 2018: Helsinki: Kotimaisten kielten keskus. URN:NBN:fi:kotus-201433. Verkkojulkaisu HTML. Viitattu 7.4.2019.
- Luukka, Minna-Riitta 2000: Näkökulma luo kohteen: Diskurssintutkimuksen taustaoletukset. Teoksessa Saja-vaara, Kari, Piirainen-Marsh, Arja: *Kieli, diskurssi & yhteisö*. Soveltavan kielentutkimuksen teoriaa ja käytäntöä.
- Onikki, Tiina 2000: Mistä mieli merkityksen tutkimukseen? Kognitiivisen kielentutkimuksen merkitysnäkemyksestä. Teoksessa *Merkillinen merkitys*. Toim. Anu Airola, Heikki J. Koskinen & Veera Mustonen. Gaudeamus. Opiskelijakirjaston verkkojulkaisu 2005.
- Onikki-Rantajääskö, Tiina 2010: Ronald W. Langacker ja kognitiivisen kielitieteen perusta. Teoksessa Haddington, Pentti & Sivonen, Jari: *Kielentutkimuksen modernit klassikot*. Gaudeamus.
- Kääriäinen, Ella & Mäkinen, Karoliina 2017: *Riittämättömät supernaiset: diskurssianalyysi äitiysblogeissa tuotusta äitiydestä*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitos.
- Pajunen, Anneli 2001: *Argumenttirakenne. Asiantilojen luokitus ja verbien käyttäytyminen suomen kielessä*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Helsinki.
- Pallaskallio, Ritva 2016: Absoluuttisuudesta relatiivisuuteen. Pluskvamperfektin diskursiiviset funktiot kertovissa teksteissä. *Virittäjä*, 120(1).
- Pynnönen, Anu 2013: *Diskurssianalyysi: tapa tutkia, tulkita ja olla kriittinen*. Jyväskylän yliopisto.
- Tarvainen, Jenna 2016: Lihavuusdiskurssit ja lihavuuden representaatiot laihdutusblogeissa. Kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopiston kieli- ja viestintätieteiden laitos.
- VISK: Hakulinen, Auli; Vilkuna, Maria; Korhonen, Riitta; Koivisto, Vesa; Heinonen, Tarja Riitta & Alho, Irja 2004. *Iso suomen kielioppi*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Verkkooversio, 8.5.2019. <http://scripta.kotus.fi/visk> URN:ISBN:978-952-5446-35-7
- Wolfe, Kristin 2014. *Blotting: How Our Private Thoughts Went Public*. Lexington Books.

Aineistolähteet:

- Karkkipäivä 26.8.2018: Luonnonkosmetiikan ”Tehotyöt”. Terve.fi. <https://blogit.terve.fi/karkkipaiva/lovely-day-kasvovoiteet/> Luettu 17.4.2019.
- Miia Ezen 25.11.2018: Ihonhoidon alkeet. Elle.fi. <https://www.elle.fi/miiaezen/2018/11/25/ihonhoidon-alkeet/>. Luettu 17.4.2019.
- Nude 28.11.2018: Lumene ARKTIS – uutuus kylmältä talvi-ilmalta suojautumiseen. Lily.fi. <https://www.lily.fi/blogit/nude/lumene-arktis-uutuus-kylmalta-talvi-ilmalta-suojautumiseen/>. Luettu 17.4.2019.
- Rakkaudella, Karita 29.10.2017: Hehkuva iho ja sen hoito. Terve.fi. <https://blogit.terve.fi/rakkaudellakarita/hehkuva-iho-ja-sen-hoito/>. Luettu 17.4.2019.
- Uusi Muusa 12.3.2018: <https://www.uusimuusa.fi/blog/kauneus/kuori-kasvot-fiksummin>. Luettu 17.4.2019
- Virve Vee 29.11.2018: Ikääntyvän ihon K-beauty-ihonhoitorutiini. Terve.fi. <https://blogit.terve.fi/ostolakoossa/ikaantyvan-ihon-k-beauty-ihonhoitorutiini/> Luettu 17.4.2019.